

Prikaz skupa:

7. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA I SASTANAK ČLANOVA EUROPSKOG DRUŠTVA ZA PREVENCIJSKA ISTRAŽIVANJA

Berlin, 31.10.-02.11.2016.

Od 31. listopada do 2. studenoga 2016. godine u Berlinu je održana 7. međunarodna konferencija i sastanak članova Europskog društva za prevencijska istraživanja (eng. *European Society for Prevention Research – EUSPR*) na temu „Održiva prevencija u promjenjivom svijetu“. Uz Europsko društvo za prevencijska istraživanja, suorganizatori konferencije bili su Vijeće za prevenciju kriminaliteta Donje Saske, Ministarstvo pravosuđa Donje Saske, Njemački kongres za prevenciju kriminaliteta i Nacionalni centar za prevenciju kriminaliteta. Partneri u organizaciji konferencije bili su Centar za javno zdravstvo John Moores Sveučilišta u Liverpoolu, poljska Državna agencija za prevenciju problema povezanih s alkoholom te Dartington jedinica za društvena istraživanja.

Kao uvod u konferenciju, 30. listopada organizirane su četiri predkonferencijske radionice. Na radionici „Give me the money!“ predstavljen je pregled mogućnosti financiranja istraživačkih projekata i mobilnosti mladih istraživača, dok su na radionici posvećenoj latentnoj analizi razreda (eng. *Latent Class Analysis- LCA*) za prevencijska istraživanja prikazane mogućnosti utvrđivanja podskupina visokog rizika u populaciji. Osim navedenih tema radionicama je bila obuhvaćena i multifazna optimizacijska strategija (eng. *Multiphase optimization strategy-MOST*) kao jedan od pristupa za kreiranje učinkovitih, ekonomičnih i održivih preventivnih intervencija. Također je održana i radionica uvoda u Univerzalni prevencijski kurikulum koji za cilj ima profesionalizaciju prevencijske prakse te je usklađen s Međunarodnim standardima prevencije uporabe droga UN-ovog Ureda za droge i kriminal te s Europskim standardima kvalitetne prevencije zlouporabe droga (eng. *European Drug Prevention Quality Standards- EDPQS*). Tijekom 2017. u Republici Hrvatskoj program će pilotirati Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Prvog dana konferencije održan je sastanak članova društva na kojem su raspravljene aktualnosti vezane za EUSPR. Nadalje, predstavljene su aktivnosti EUSPR Foruma mladih znanstvenika (eng. *Early Careers Forum*) koji je osnovan 2015. i koji okuplja mlade znanstvenike i praktičare iz područja prevencije¹. Ove godine na Forumu su sudjelovali i predstavnici Društva za prevencijska istraživanja (eng. *Society for Prevention Research - SPR*), kao i američke Mreže mladih koji se bave prevencijom (eng. *Early Career Preventionist Network - ECPN*).

Sadržaj konferencije činilo je šest plenarnih predavanja, 68 usmenih izlaganja te 71 poster prezentacija. Posebno zanimanje i interes ovogodišnjeg programa konferencije pobudilo je i osam usmenih izlaganja mladih istraživača na zasebnoj sekciji za mlade istraživače u prevenciji.

Potrebno je imati na umu kako je razdoblje u kojem živimo obilježeno tranzicijama i promjenama u ponašanju i populacijskoj strukturi Europe što za posljedicu ima nastanak novih izazova na području zdravlja i blagostanja. Upravo takva situacija navela je znanstvenike i stručnjake koji se bave prevencijom da ovogodišnju konferenciju usmjere na teme poput kreiranja i razumijevanja

¹ Detaljan prikaz aktivnosti na konferenciji posvećenih mladima koji se bave prevencijom dostupan je na: <https://euspr.hypotheses.org/410>.

održivih preventivskih sustava, promišljanja o razvijanju preventivnih smjernica temeljenih na dokazima učinkovitosti za migrante i izbjeglice unutar EU, definiranja pozicije i vrijednosti prevencije u današnjem društvu te osvješćivanja štetnih posljedica javno-zdravstvenih intervencija koje nisu utemeljene na dokazima učinkovitosti.

Prvog dana konferencije, u plenarnom dijelu, profesor Friedrich Lösel sa Sveučilišta u Cambridgeu predstavio je razvojne pristupe prevenciji kriminaliteta i nasilja s fokusom na pitanja evaluacije, generalizacije rezultata i diferencijacije u kontekstu održivih preventivskih pristupa. Naime, posljednjih desetljeća u mnogim državama došlo je do ekspanzije programa prevencije delinkvencije i nasilja. Iako mnoge meta-analize upućuju na učinkovitost tih programa, prepoznaje se i nedostatak znanstveno utemeljenih evaluacija koje prate održivost pozitivnih ponašajnih ishoda kroz duže razdoblje. Također, istaknuto je kako su evaluacije nerijetko provedene u Sjedinjenim Američkim Državama, stoga se njihovi rezultati ne mogu bezrezervno generalizirati na europske uvjete.

Tijekom drugog dana Konferencije plenarna sekcija je bila posvećena traženju odgovora na pitanje koja je uloga preventivske znanosti u svijetu koji se mijenja kroz predavanja pozvanih predavači docentice Kathryn Oliver sa Oxfordskog Sveučilišta, profesorice Nanna Mik-Meyer iz danskog Nacionalnog centra za društvena istraživanja, te Albert Kern predstavljajući njemačko Ministarstvo zdravstva.

Treći i zadnji dan konferencije bio je posvećen promociji zdravih ponašanja u bolničkom okruženju kroz prikaz programa osnaživanja bolnica (eng. *Empowering Hospital*, Emp-H) financiranog od strane Europske unije. Program je prikazao profesor Alessandro Coppo s talijanskog Sveučilišta Piemonte Orientale koji je izvijestio kako se program fokusira na profiliranje pacijenata, uključivanje pacijenata u grupe i radionice usmjerene na monitoriranje i promjenu rizičnih čimbenika, osiguravanje zdravog okruženja za pacijente, njihove obitelji i zdravstveno osoblje te stvaranje snažnih veza s raspoloživim resursima.

Raznolik i bogat program usmenih izlaganja i paralelnih tematskih radionica obuhvatio je različita područja prevencije i istraživanja u prevenciji (npr. prikaz učinkovitosti preventivnih programa, uloga prevencije u kreiranju javnih politika, prevencija zlouporabe droga, štetno konzumiranje alkohola, otpornost i smanjenje rizika mladih, promocija zdravlja i psihološke dobrobiti, razumijevanje zdravlja i socijalnog funkcioniranja, praksa temeljena na dokazima učinkovitosti, razumijevanje i osnaživanje pozitivnog razvoja djece, poboljšanje prijenosa znanstvenih spoznaja u praksu, promocija zdravlja u bolnicama...).

Na ovogodišnjoj konferenciji prisustvovali su i brojni hrvatski predstavnici koji su svoje radove predstavili usmenim izlaganjem ili poster prezentacijama. U okviru sekcije mladih istraživača, Dijana Jerković je, u koautorstvu s Valentinom Kranželić i Martinom Lotar Rihtarić, predstavila dio svojeg doktorskog istraživanja (*„Self-Determination as a Moderator in the Relationship between Personality Traits and Cannabis Consumption“*). Nadalje, na jednoj od paralelnih sekcija Mirta Vranko je, u koautorstvu s Irenom Velimirović, Martinom Ferić i Petranom Brečić izložila predavanje na temu socijalnih kompetencija među depresivnim pacijentima s obzirom na oblik tretmana (*„Social competence and depression at the time of the great refugee crisis; European context differences in social competence self-assessment of patients diagnosed with depression due to the*

form of treatment"). Poster prezentacije hrvatskih predstavnika prikazale su niz zanimljivih tema: od prevencije zlouporabe droga, otpornosti obitelji u riziku, socijalnih kompetencija, pozitivnog razvoja mladih, socio-emocionalnog učenja do tzv. molekularne prevencije. U skladu s navedenim, Valentina Kranželić je, u koautorstvu s Martinom Ferić i Dijanom Jerković, predstavila snage i izazove u preventivnoj praksi u Hrvatskoj („Strengths and challenges in prevention practice: State of the art in Croatia”). Irena Velimirović je, u koautorstvu s Helenom Križan i Dinkom Cahom prezentirala stanje selektivnih preventivnih intervencija u području suzbijanja zlouporabe droga („Current state of selective prevention practice in drug abuse, Croatian perspective”). Nadalje, Martina Ferić je, u koautorstvu s Ivanom Maurović, Antonijom Žižak, Josipom Mihić i Gabrijelom Ratkajec Gašević predstavila metrijska obilježja **instrumenta za mjerenje komponente otpornosti obitelji: Upitnika za procjenu otpornosti obitelji** („Metric characteristics of the Family Resilience Assessment Scale (FRAS) in Croatian context”), a dala je i pregled nekih karakteristika obitelji u riziku, s osvrtom na planiranje složenih intervencija (Valentina Kranželić, Martina Ferić, Antonija Žižak, Nivex Koller-Trbović, Irma Kovčo Vukadin, Anita Jandrić Nišević, Ivana Jeđud Borić, Martina Lotar Rihtarić, Josipa Mihić, Miranda Novak, Dora Dodig Hundrić, Gabrijela Ratkajec Gašević, Ivana Maurović i Anja Miroslavljević: „Project overview: Specific characteristics of families at risk - contribution to complex interventions planning”). O socijalnim kompetencijama govorila je Mirta Vranko, koja je, u koautorstvu s Irenom Velimirović, Martinom Ferić i Petranom Brečić izložila poster na temu socijalnih kompetencija među depresivnim pacijentima u vrijeme izbjegličke krize („Social competence and depression at the time of the great refugee crisis; European context Social competence self-assessment of patients diagnosed with depression”). O pozitivnom razvoju mladih kroz glazbu izlagale su Lana Juranić i Martina Ferić („Positive youth development through music: El Sistema movement”), a u programu poster prezentacija našli su se i radovi Josipe Mihić i suradnika (Josipa Mihić, Miranda Novak, Annalisa Morganti, Charli Eriksson, Brenda Heinrichs i Josipa Bašić: „Effectiveness of social-emotional education on preventing children problem behaviors across Europe: results of EAP_SEL project”) te Darka Roviša (Molecular prevention? Interaction of serotonin transporter polymorphism 5-HTTLPR and psychosocial conditions and outcomes related to drug addictions: implications for prevention science and practice”).

Navedeni radovi pokazatelj su hrvatskih ulaganja u prevencijsku znanost i praksu, a činjenica da je veći dio izlagača iz Hrvatske na neki način bio ili trenutno jeste uključen u poslijediplomski doktorski studij Prevencijska znanost i studij invaliditeta na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu pokazuje vrijednost, produktivnost i prepoznatljivost tog studijskog programa.

Posljednjeg dana konferencije, predsjednik EUSPR-a profesor David Foxcroft s Oxford Brooks Sveučilišta dodijelio je nagrade istaknutim znanstvenicima, praktičarima i obećavajućim mladim istraživačima iz područja prevencije. Nagradu za istaknuti znanstveni članak iz područja prevencijske znanosti dobila je Avalon de Brujin sa suradnicima, za rad „European longitudinal study on the relationship between adolescents' alcohol marketing exposure and alcohol use²”. Za istaknuti doprinos razvoju prevencijske znanosti na međunarodnoj razini Gregoru Burkhartu je dodijeljena medalja Europskog društva za prevencijska istraživanja. Ovogodišnju nagradu za vodećeg praktičara dobio je Amador Calafat, temeljem iznimne posvećenosti programima za obitelj. Aniek van Herwaarden,

2 De Brujin, A., Tanghe, J., De Leeuw, R. i sur. (2016). European longitudinal study on the relationship between adolescents' alcohol marketing exposure and alcohol use. *Addiction*. 111 (10), 1774 – 1783.

kao obećavajuća mlada istraživačica u području prevencije, osvojila je nagradu za predstavljanje rada o odnosu klijenta i terapeuta („*Standing Strong Together: The relationship between the therapist and client in preventing externalizing behaviour in adolescents with mild to borderline intellectual disabilities*“). Drugu nagradu dobila je dr.sc. Martha Canfield s londonskog King's College-a, za prezentirani rad naslovljen „*Controlling behaviours and technology – facilitated abuse perpetrated by men receiving substance use treatment in England and Brazil: prevalence and risk factors*“, dok je treću nagradu u istoj kategoriji dobila dr.sc. Nicole Gridley, sa Sveučilišta u Yorku, za predstavljene preliminarne rezultate sustavnog pregleda literature instrumenata koji mjere ishode programa za roditelje predškolske djece („*Preliminary findings from a systematic review of tools and instruments used to measure parent and child outcomes in evaluation studies of parent programmes for parents with children aged 0 – 5 years*“).

Ovogodišnja konferencija okupila je brojne znanstvenike i praktičare, omogućila je razmjenu iskustava i znanja te je bogatim programom dala uvid u najnovije spoznaje i ulaganja u prevencijsku znanost i praksu. Sljedeća EUSPR konferencija planira se održati u rujnu 2017. godine u Beču.

Pripremile:

Dr.sc. Dijana Jerković

Irena Velimirović, mag. soc. ped.

Mirta Vranko, mag. soc. ped.